23/09/2025

23 Σεπτεμβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης ο εξ Αγαρηνών, ο Βραχωρίτης

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 23 Σεπτεμβρίου, η Ορθόδοξος Εκκλησία εορτάζει το θαυμαστό γεγονός της συλλήψεως του Τιμίου Προδρόμου από τη στείρα Ελισάβετ και τιμά τη μνήμη των οσίων αυταδέλφων Ξανθίππης και Πολυξένης, των μαρτύρων Πέτρου και Αντωνίου και του Αγίου Ιωάννη του Νεομάρτυρος του εξ Αγαρηνών.

- Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος

Ο Άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης ο εξ Αγαρηνών ο Βραχωρίτης

Ανάμεσα στη χορεία των Νεομαρτύρων της Εκκλησίας μας υπάρχουν και κάποιοι οι οποίοι χαρακτηρίζονται: «εξ Αγαρηνών». Πρόκειται για πολλούς τούρκους μουσουλμάνους, οι οποίοι, κατά την διάρκεια της τουρκοκρατίας, ασπάσθηκαν τον Χριστιανισμό και αξιώθηκαν του μαρτυρίου.

Ένας από αυτούς είναι και ο άγιος νεομάρτυρας Ιωάννης ο εξ Αγαρηνών, ο Βραχωρίτης, τούρκος στην καταγωγή, γιός του φημισμένου Σεΐχη της Κόνιτσας και δερβίσης, δηλαδή θρησκευτικός αρχηγός και δάσκαλος της περιοχής. Γεννήθηκε περί το 1780 στην Κόνιτσα και ονομαζόταν Χασάν. Ο πλούσιος και ευγενής πατέρας του φρόντισε να του εμπεδώσει τις αρχές του Ισλάμ και να σπουδάσει κοντά σε ξακουσμένους ιεροδιδασκάλους του Ισλάμ.

Κατόπιν τον έστειλε στα Γιάννενα, όπου σε ηλικία είκοσι ετών έγινε και αυτός δερβίσης. Ο Αλή Πασάς εκτίμησε τα χαρίσματά του και τις ικανότητές του και τον έστειλε στον διοικητή της Αιτωλοακαρνανίας Γιουσούφ Αράπη, να υπηρετήσει στην αυλή του, στο Βραχώρι (σημερινό Αγρίνιο), ως δερβίσης. Εκείνος τον δέχτηκε με χαρά, διότι ήταν και φίλος του πατέρα του, αναθέτοντάς του την θρησκευτική επιστασία της περιοχής, διδάσκοντας το Κοράνιο και στηρίζοντας στους μουσουλμάνους.

Αλλά ο νεαρός δερβίσης Χασάν ήταν άνθρωπος καλής θελήσεως. Διέθετε αγαθή ψυχή και έδειχνε συμπόνια για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως καταγωγής και θρησκείας. Μάτωνε η ψυχή του βλέποντας τα δεινά των υποδούλων Χριστιανών, ενοχλούμενος για τις θηριωδίες των ομοφύλων του. Δε μπορούσε να δικαιολογήσει τη διδασκαλία του Κορανίου για τους αλλοθρήσκους, οι οποίοι θεωρούνταν άξιοι τιμωριών και εξοντώσεως.

Μια απρόσμενη όμως συνάντηση και ένας σύντομος διάλογος με έναν σεβάσμιο ορθόδοξο ιερέα, έξω από τον ναό του Αγίου Δημητρίου Αγρινίου, άλλαξε τη ζωή του. Για πρώτη φορά άκουσε για την αγάπη του Θεού, της οποίας είναι αποδέκτες όλοι οι άνθρωποι, χωρίς διακρίσεις. Διαπίστωσε με έκπληξη ότι ο ραγιάς ιερέας δεν τον μισούσε!

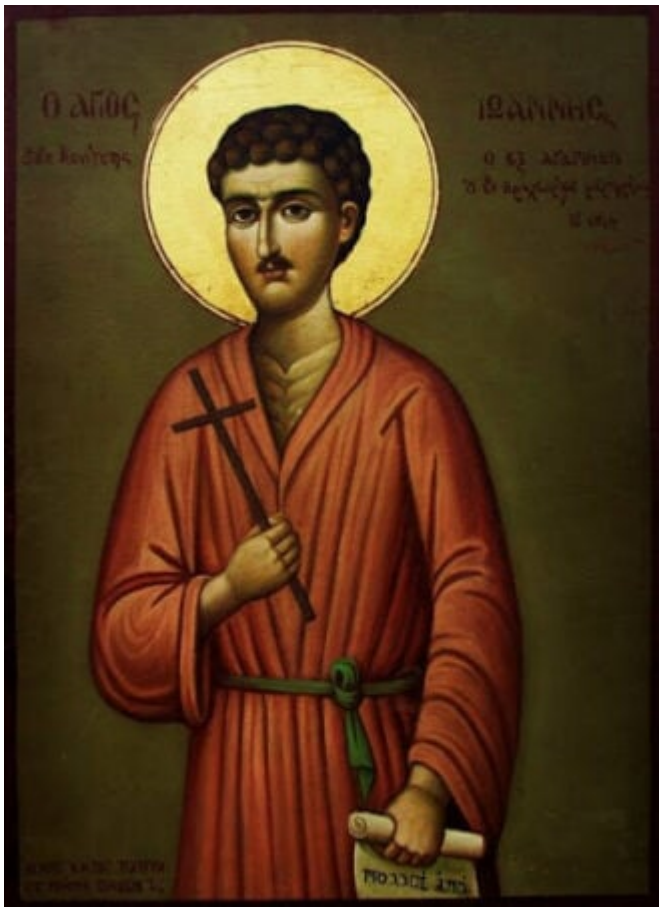

Μετά από αυτό, κάτι άλλαξε μέσα του. Κάποια ανεξήγητη δύναμη οδηγούσε συχνά τα βήματά του στον περίβολο του ναού. Ήταν Μεγάλη Τεσσαρακοστή, όταν αποφάσισε κάποιο βράδυ να μπει στο φτωχικό σπίτι του ιερέα για να μάθει, ό, τι του απέκρυψαν οι δάσκαλοί του, για τη χριστιανική πίστη.

Ακολούθως, τα βράδια της Μ. Εβδομάδος παρακολουθούσε κρυφά από κάποιο παράθυρο τις Ιερές Ακολουθίες. Η θέα του Εσταυρωμένου, το βράδυ της Μ. Πέμπτης, τον συντάραξε, παίρνοντας τη μεγάλη απόφαση να αρνηθεί το Ισλάμ και να ασπασθεί τον Χριστιανισμό.

Ζήτησε από τον ιερέα να τον βαπτίσει, αλλά εκείνος, φοβούμενος γενική σφαγή των κατοίκων, τον συμβούλεψε να πάει αλλού να βαπτισθεί. Κατέφυγε λοιπόν στην βενετοκρατούμενη Ιθάκη, όπου κατηχήθηκε, βαπτίστηκε και έλαβε το όνομα Ιωάννης. Δεν γύρισε πλέον στο Αγρίνιο, αλλά εγκαταστάθηκε στην περιοχή του Ξηρομέρου, στο χωριό Φυτείες, όπου νυμφεύτηκε μια ευσεβή νέα και προσλήφτηκε, από τον κτηματία Πάνο Γαλάνη, ως αγροφύλακας.

Τον περισσότερο χρόνο τον περνούσε στην ύπαιθρο κρυμμένος, για να μην προδοθεί στους τούρκους, δοξολογώντας ασίγαστα το Χριστό, που τον αξίωσε να αναγεννηθεί και να γίνει πιστός του. Μια απόμακρη σπηλιά την είχε μεταβάλλει σε

ναό, όπου προσεύχονταν με αστείρευτα δάκρυα ευγνωμοσύνης προς το Θεό. Στο χωριό έμπαινε για να λειτουργηθεί και να κοινωνήσει των Αχράντων Μυστηρίων.

Αλλά όμως τόσο οι δικοί του, όσο και οι τουρκικές αρχές του Βραχωρίου τον αναζητούσαν. Απεσταλμένοι του πατέρα του τον εντόπισαν. Προσπάθησαν να τον μεταπείσουν, χωρίς αποτέλεσμα. Ταυτόχρονα κάποιος τούρκος νερολόγος τον αναγνώρισε και τον κατάγγειλε στον νέο διοικητή του Βραχωρίου Σουλεϊμάν Μπέη, ως αποστάτη του Ισλάμ. Αστυνομικό απόσπασμα τον συνέλαβε και τον οδήγησε στον Μουσελίμη του Βραχωρίου Ελμάς για απολογία, ο οποίος προσπάθησε με κολακείες να τον πείσει να ασπασθεί ξανά το Ισλάμ.

Αλλά ο Ιωάννης με γαλήνια διάθεση, του απάντησε πως άδικα κουράζεται, διότι βρήκε την αλήθεια, που χρόνια έψαχνε και η οποία θα του χαρίσει την αιώνια ζωή. Αυτό που του ζητούσε ήταν ενάντια στην ευτυχία που βίωνε ως πιστός του Χριστού, του αληθινού και ζωντανού Θεού. Ήξερε βεβαίως πως τον περίμενε η θανατική καταδίκη, διότι αυτό προστάζει το Κοράνιο σε περίπτωση αλλαξοπιστίας μουσουλμάνου.

Ακούγοντας αυτά τα λόγια ο φανατικός Μουσελίμης έγινε θηρίο από το θυμό του, θεωρώντας τα μεγάλη προσβολή. Διέταξε να τον κλείσουν στο μπουντρούμι, αφού τον βασανίσουν χωρίς λύπηση, ελπίζοντας ότι έτσι θα μεταπείθονταν. Τον άρπαξαν οι στρατιώτες, φορώντας του βαριά αλυσίδα στο λαιμό και δένοντάς του τα πόδια σε βαρύ ξύλο. Τον ραβδίζανε ανελέητα, τον κλωτσούσαν και τον περιγελούσαν. Ο Ιωάννης υπόμεινε με υπεράνθρωπη καρτερία το μαρτύριο για μέρες, δεν φώναζε, δεν διαμαρτύρονταν, παρά μόνο προσευχόταν: «Θεέ μου βοήθησε με»!

Ο θηριώδης Μουσελίμης αφού είδε ότι δεν έφερναν αποτέλεσμα τα βασανιστήρια, αποφάσισε να τον θανατώσει, διότι δεν ήθελε μια νέα προσβολή από τον Μάρτυρα. Διέταξε να τον μεταφέρουν στον περίβολο του ναού του Αγίου Δημητρίου. Εκεί κάτω από τον θεόρατο πλάτανο, ο οποίος σώζεται μέχρι σήμερα, τον αποκεφάλισαν, αρνούμενοι να του επιτρέψουν να κάμει το σημείο του σταυρού. Ήταν 23 Σεπτεμβρίου του 1814. Απαγόρευσαν δε να ταφεί το λείψανό του, ρίχνοντάς το σε παρακείμενο βούρκο για να το φάνε τα σκυλιά. Κάποιοι όμως τολμηροί Χριστιανοί ζήτησαν και πήραν την άδεια ταφής του σε κοντινό χωράφι, με την προϋπόθεση να μην τελεσθεί χριστιανική κηδεία.

Λίγο καιρό μετά μετέφεραν τα τίμια λείψανά του, με κίνδυνο, στην ιστορική Ιερά Μονή Προυσού, όπου τα εντοίχισαν στο ναό. Βρέθηκαν το 1974 να ευωδιάζουν, επιτελώντας πολλά θαύματα.

Τόσο το Αγρίνιο, όσο και η γενέτειρά του η Κόνιτσα, τιμούν αρκούντως τον άγιο Ιωάννη. Η ιερή μνήμη του τιμάται στις 23 Σεπτεμβρίου, την ημέρα του ενδόξου μαρτυρίου του.

Ο ένδοξος άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης, με την στροφή του στην Ορθοδοξία και με το ηρωικό του μαρτύριο, αποτελεί τον πλέον ισχυρό κόλαφο σε όσους ισχυρίζονται ότι η Ορθοδοξία μας «δεν έχει το προνόμιο της αποκλειστικότητας στη σωτηρία» και πως «και άλλες θρησκείες προσφέρουν σωτηρία», «καθ’ ότι αποτελούν διαφορετικούς δρόμους αναφοράς και ένωσης με το θείον»!

Αν, εν προκειμένω, το Ισλάμ προσφέρει σωτηρία, προς τι η στροφή του αγίου Ιωάννη στην Ορθοδοξία και ο μαρτυρικός του θάνατος; Όμως εκείνος, όπως και οι χιλιάδες άλλοι Νεομάρτυρες, ήταν πεπεισμένος ότι η μόνη αληθινή πίστη είναι η Ορθοδοξία, η οποία, μόνη αυτή, αποτελεί την αληθινή Εκκλησία του Χριστού και προσφέρει σωτηρία και καμιά άλλη πίστη και θρησκεία!